

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 15

Olsztyn, Piątek 18 stycznia 1946 r.

Rok II

Wolność narodów znamieniem nowych czasów

Dwa ostatnie doniosłe wydarzenia stają się kamieniem węgielnym przyszłego ustroju prawnego świata: powstanie Rady Bezpieczeństwa i wielka polityczna mowa min. Bevina. Church-House, gdzie się odbyło historyczne, jak określił min. Stettinius, posiedzenie Rady Bezpieczeństwa, wypełniała atmosfera spokoju i ufności. Wszyscy, którym przypadł zaszczyt uczestniczenia w tym posiedzeniu, wiedzieli, że wydarzenia, jakie nastąpią, nie będą miały charakteru oszałamiającej sensacji, ale każdy przeczuwał, że będzie to kamień węgielny nowych praw dla świata, praw, które mogą zapewnić wszystkim narodom bezpieczeństwo, wolność i pokój.

Rada Bezpieczeństwa, wyposażona w szerokie pełnomocnictwa, posiadająca skuteczną egzekutywę w postaci siły zbrojnej, staje się realnym czynnikiem konstruktywnym w tworzeniu nowego ładu oraz pełnym gwarantem trwałego pokoju.

Drugie wielkie wydarzenie, to mowa min. Bevina. Nie mowa sama jest ważna, chociaż posiada wiele ważnych akcentów, ważny jest czyn, który za nią idzie. Min. Bevin w imieniu Wielkiej Brytanii składa deklarację wiążącą państwo konkretne. Anglia zręka się części swych posiadłości w Afryce i na Bliskim Wschodzie. Rozpoczyna tym nowy rozdział w historii swych kolonialnych rządów. Przechodzi do nowych form jakich polityka kolonialna dotychczas nie znała.

Ten doniosły krok W. Brytanii podkreślił bowiem mocno, że świat rozpoczyna nowy okres historyczny, którego znamieniem będzie wolność i prawo samostanowienia narodów.

Znękana wojną i towarzyszącą jej bezprawiem ludzkość śledzi z napiętą uwagą obrady londyńskie i z nadzieją patrzy w przyszłość. J. J.

Francja oskarża...

Bestialstwa hitlerowskie we Francji przed sadem w Norymberdze

Londyn, 18.1. (Obsl. wł.). W Norymberdze prokurator francuski oskarżał przestępców wojennych za zbrodnie dokonane we Francji.

250 tys. Francuzów deportowano do Niemiec, z czego wróciło zaledwie 35 tys.

Interwencja Trumana

Londyn, 18.1. (Obsl. wł.). Prezydent Truman zażądał porozumienia się pracodawców i robotników przemysłu stalowego i mięsnego, w przeciwnym razie sam osobiście będzie ingerował.

Bedziemy walczyć o pokój Anglia przekazuje kolonie O.N.Z.

Londyn, 18.1. (Obsl. wł.). Na plenarnym posiedzeniu ONZ wygłosił wielką mowę polityczną minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Bevin.

Pojawienie się premiera na mównicy zebrani powitali gorącą owacją. Min. Bevin rozpoczął swe przemówienie zwróceniem uwagi na dobry przykład jaki dała komisja przygotowawcza, następnie przeszedł do zobrazowania powstania ONZ, która zaczęła istnienie wśród szczęku oręza.

Wojna napastnicza, mówił dalej min. Bevin, jest zbrodnią i każdy kto ją rozpoczyna musi ciężko odpokutować, musi odpowiedzieć gardłem.

Świata nie można zmienić w przeciągu jednej godziny, ale zato można przygotować i utworzyć takie warunki, aby uniemożliwić napastnikowi agresję. W tym celu wszystkie państwa winny lojalnie wykonywać postanowienia powzięte przez ONZ. Winny dostarczyć wyznaczone kontyngenty zbrojne. Winne postępować solidarnie zgodnie z postanowieniami ONZ.

Czynnikiem ogromnej wagi jest komisja sztabów i komisja energii atomowej.

Ale nie tylko zaboboczość bywa pobudką do agresji i niepokoju, złe warunki bytowania są również bodźcem do wojny.

Trzeba więc usunąć nędzę i niedostatki, a w tym celu UNRRA powinna stać się stałą instytucją wspieraną przez ONZ, aby tam gdzie zagraża nędzne bytowanie, mogła natychmiast skutecznie interweniować. Szczególną opieką należy otoczyć te kraje, które najbardziej od agresji ucierpiaty.

Rząd Wielkiej - Brytanii, ciągnął dalej min. Bevin, prowadzi rozmowy nad przekazaniem systemowi powiernictwa Tanganiki, Kamerunu i Togo w Afryce południowej, dalej są już na ukończeniu prace nad usamodzielnieniem Transjordanii.

W sprawie Palestyny nastąpi decyzja po zakończeniu prac specjalnej komisji.

My, obywatele świata, szukający dróg pokoju, konczył min. Bevin, tak, jak z całych sił walczyliśmy ze złem, tak też z całych sił będziemy teraz walczyli o pokój.

Wszyscy zebrani schodzącemu z mównicy min. Bevinowi urządzili długą owację.

1 Maja w Paryżu

Rządy USA, Wielkiej Brytanii i ZSSR zawiadomiły oficjalnie rząd francuski, że konferencja w sprawie traktatów pokojowych z b. satelitami Niemiec, t. z. Węgrami, Rumunią i Bułgarią, rozpocznie się w dniu 1 maja w Paryżu.

Rząd francuski wyraził swą zgodę na odbycie tej konferencji.

Liga Arabska w sprawie Palestyny

Agencja Associated Press donosi z Kairu, że rządy Syrii, Hedżasu, Iraku i Transjordanii zwróciły się do Ligi Arabskiej z żądaniem zwołania nadzwyczajnego posiedzenia w celu omówienia sprawy Palestyny.

Niepodległość Transjordanii

Emir Abdulla przybędzie do Londynu przed końcem stycznia celem omówienia z rządem brytyjskim sprawy uznania niepodległości Transjordanii. (PAP)

Wzajemne zaufanie i dobra wola Pierwsza posiedzenia Rady Bezp. O.N.Z.

Londyn, 18.1. (Obsl. wł.). Dziś Rada Bezpieczeństwa odbyła swe pierwsze posiedzenie. Przewodniczył obradom delegat Australii.

Na wstępie przedstawiciel Polski min. Modzelewski wygłosił przemówienie o charakterze sprawozdawczym jako przewodniczący komisji przygotowawczej.

Sprawozdanie min. Modzelewskiego zebrani wysłuchali z wielką uwagą, po czym oklaskami przyjęli wnioski sprawozdawcy.

Przewodniczący Rady Bezpieczeństwa otwierając sesję Rady Bezpieczeństwa powiedział: «Rozpoczynamy pracę w zaufaniu i z dobrą wolą», oraz wezwał zebranych do zgodnej i szczerzej współpracy.

Delegat Stanów Zjednoczonych Stettinius nazwał rozpoczęcie prac Rady wydarzeniem o znaczeniu hi-

storycznym i wierzy że Rada wytrzyma próbę, bo musi wytrzymać.

Min. Bevin jako delegat Wielkiej Brytanii wskazał jako na dobry znak, że przewodniczy jedno z dominiów.

Delegat Czechosłowacji min. Massaryk oświadczył, że Czechosłowacja nie pozwoli aby chociaż drobna część uranu poszła na cele zniszczenia. Oświadczenie to zebrani przyjęli rzesistemi oklaskami.

Afryka

terenem probnym

Londyn, 18.1. (Obsl. wł.). Delegat Afryki południowej z uznaniem podkreślił oświadczenie ministra Bevina co do przekazania Tanganiki, Kamerunu i Togo Radzie Powierniczej. Wyraził on radość, że Afryka będzie terenem próbnym systemu powiernictwa.

Przedstawiciel Turcji przyrzekł poparcie ONZ, ponieważ od powodzenia tej akcji zależy dobrobyt i szczęście świata.

Delegat Polski, przemawiając na plenarnym zebraniu ONZ, m. in. powiedział, że każde nadużycie władzy prowadzi do dyktatury, a ta z kolei do wojny i agresji.

W przededniu...

Przygotowania do uroczystości „Dnia Wyzwolenia“

W Warszawie, z okazji rocznicy wyzwolenia stolicy, odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Narodowej, na której byli obecni prezydent KRŃ Bierut, premier Osóbka-Morawski i marszałek Rola-Zymierski.

W niedzielę odbędzie się wielka parada Wojska Polskiego.

Lódź czyni ostatnie przygotowania do obchodu rocznicy wyzwolenia miasta z rąk hitlerowskich okupantów.

Również i Kraków szykuje się do uroczystości rocznicy odzyskania wolności. Głos dzwonu Zygmunta z katedry na Wawelu transmitowany będzie przez rozgłośnie polskie.

Najżywotniejsze zagadnienia wsi Trzeci dzień obrad kongresu S.L.

W trzecim dniu obrad Kongresu Str. Ludowego przemówił m. in. minister zdrowia dr. Litwin, oświadczając, że:

„Za jedno z najważniejszych zadań w chwili obecnej Ministerstwo Zdrowia uważa organizację służby zdrowia na wsi. Ośrodków Zdrowia posiada Polska obecnie 497. Minister uważa to za niewystarczające, gdyż Polska powinna posiadać przeszło 2.000 Ośrodków Zdrowia, z czego 1.600 na wsi. W bieżącym roku uruchomio-

nych będzie dalszych 300 ze specjalnym uwzględnieniem Ziemi Odzyskanych“.

Po omówieniu prac, dotychczas wykonanych przez Ministerstwo, dr. Litwin zaznacza:

„Zmierzamy do dwóch celów: 1) do upowszechnienia i udostępnienia leczenia uzdrowiskowego wszystkim pracującym, ofiarom wojny i dzieciom, 2) do stworzenia takich warunków, by uzdrowiska, będące ważnym elementem gospodarki państwowej, mogły

i gospodarczo swoje zadanie pomyślnie wypełnić. Reasumując uzdrowiska ziem dawnych i nowoodzyskanych Ministerstwo rozporządza obecnie 96 placówkami uzdrowiskowymi“.

W dalszym ciągu porządku dziennego Kongresu zabrał głos ob. St. Cieślak, jako przedstawiciel Zw. Samopomocy Chłopskiej:

„Jakie dziedziny obejmuje swą działalnością Zw. Sam. Chłopskiej? Opiekuje się chłopskimi gospodarstwami, powstałymi w wyniku reformy rolnej, bierze czynny udział w odbudowie i przebudowie zniszczonych wsi, współpracuje z kierownictwem Państwa w akcji przesiedlenczej. Umożliwia korzystanie ze zdobyczy naukowych i technicznych i dąży do podniesienia stanu zdrowotnego wsi“.

W dalszym ciągu mówca wywodzi, że Zw. Samop. Chł. jest doskonałą szkołą wyrobienia mas chłopskich.

Świadkowie w sprawie Franka

Na wniosek obrony b. „gubernatora“ Hansa Franka, Trybunał Norymberski dopuścił jako świadków d-ra Feliksa Młynarskiego, arcybiskupa ks. kardynała Sapiechę, Ponadto Frank wniósł o dopuszczenie szeregu innych świadków. Trybunał nie powziął jeszcze decyzji w tej sprawie. (PAP)

Cenne zabytki archiwalne

Znalezione zostały przypadkowo w Skrzetusku pow. Wałcz ciekawe dokumenty polskie, pochodzące z XVII wieku.

Również w Wałczu znaleziono w archiwum niemieckim akt dotyczący założenia przez króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego w drugiej połowie XVII stulecia szkoły polskiej w Wałczu. (PAP)

Przegląd prasy

Konsolidacja wewnętrzna

Prasa polska poświęca ostatnio dużo uwagi konieczności pogłębienia wewnętrznej konsolidacji wszystkich sił pozytywnych w narodzie, a zarazem bezwzględnej walki z burzycielami wewnętrznego ładu, „Życie Warszawy“ stwierdza.

„trzeba nam pokoju wewnętrznego. Nie może być tego pokoju z bratobójcami i podżegaczami do wojny domowej. Tak jak nie mogło być kompromisu z Niemcami hitlerowskimi w walce o pokój światowy. Pokój ten może i powinien być osiągnięty na drodze porozumienia i jedności w szerokim kręgu demokracji polskiej“.

„Na tych zasadach jedynie oprzeć się może rzetelna i szczerza współpraca sił demokratycznych Polski, Musimy dążyć do jej zrealizowania, nawet jeśli wymagać to będzie

pewnych wzajemnych ustępstw i samowyrzeczeń. Otwiera to bowiem najkrótszą drogę do pokoju wewnętrznego i stabilizacji politycznej bez której nie ma skutecznej pracy nad zaleceniem ran i ugruntowaniem siły naszej Ojczyzny.“

„Głos Ludu“, nawołując do walki z czynnikami reakcyjnymi jako podżegaczami do zbrodni zakłócających spokój na naszym froncie wewnętrznym, pisze m. in.

Odpowiedzialność za te wszystkie zbrodnie ponoszą nie tylko bezpośredni sprawcy, nie tylko reakcja, która zbrodniarzy hodojuje, ponoszą również tę odpowiedzialność ci wszyscy, którzy, choć sami nie uważają się za reakcjonistów, jednak od walki z reakcją się uchylają zdają się nie dostrzegać band faszystowskich, ani mordów potwornych. Milcza na ten temat. Niechaj i oni wreszcie się opamiętają. Wprawdzie okupacja się skończyła, ale wróg nie zniknął jeszcze z naszej ziemi. Naród polski prowadzi swą świętą walkę z kontynuatorami hitlerizmu.

30 tys. samochodów stan motoryzacji w Polsce

W Państwowym Urzędzie Samochodowym w Warszawie odbyła się konferencja prasowa, na której dyr. mjr. Wrzós zaznajomił przedstawicieli prasy z dotychczasowymi osiągnięciami P. U. S. — w zakresie motoryzacji i widokami na przyszłość.

Wydane ostatnio zarządzenie, unieważniające t. zw. numery próbne sprawiło, że liczba zarejestrowanych pojazdów mechanicznych z liczby około

21.000 w listopadzie, urosła w styczniu do 29.558 wozów.

Na terenie Polski zorganizowano 7 zakładów, przeprowadzających generalne remonty. Nie zależnie od tego istnieje sieć czynnych warsztatów samochodowych w ilczbie 74, które przeprowadzają średnie i małe naprawy.

Wartość urządzeń, wymienionych zakładów i warsztatów wynosi 58 mil. zł. przedwojennych. Zatrudniają one około 5.000 pracowników i posiadają 1.126 czynnych obrabiarek. Większość ich otrzymaliśmy dzięki pomocy inżynierów radzieckich.

Obecnie znajdują się w drodze do Polski kompletne, duże zakłady remontowe. Jesteśmy też w przededniu otrzymania większej ilości części do samochodów amerykańskich, a części zamienne do samochodów radzieckich już nadeszły ze Związku Radzieckiego.

Państwowa Komunikacja Samochodowa obsługuje w chwili obecnej 60 linii, korzystając z 1351 samochodów i 48 autobusów.

W przyszłości projektowane jest zatrzymanie w rękach państwa jedynie obsługi głównych szlaków, pozostawiając lokalną komunikację samorządom, i inicjatywie prywatnej.

Rozbudowa floty angielskiej

Admiralicja brytyjska wydała rozkaz zwolnienia tempa wykonania programu budowy okrętów wojennych w celu szybszej realizacji programu budowy okrętów handlowych. (PAP)

Polska—Ameryka

Wiceprzewodniczący Amerykańskich Zamorskich Linii Lotniczych oświadczył na konferencji prasowej w Hadże, że z koncem lutego będzie podjęta bezpośrednia komunikacja lotnicza między Nowym Jorkiem a Warszawą. (PAP)

Wracali do kraju

Do kraju przybyły transporty Polaków z pod Kalugi.

Jak dotąd przyjechało stamtąd 3119 osób, a w drodze znajduje się obecnie dalszych 5.000 osób z Ukrainy Wschodniej, które w tych dniach przekroczą granice Polski. (PAP)

Anglicy w Krakowie

Londyn, 15.1. (Obsł. wł.). Od kilku już dni bawiąca w Polsce delegacja parlamentarzystów angielskich udała się do Krakowa.

Przyglądając się pracom odbudowy w Polsce, angielscy goście podziwiają tempo, z jakim Polacy pracują.

Koleje — to arterie w organizmie gospodarczym Państwa.

Od sprawności ich działania zależy obrotu towarowy, a co za tym idzie — aktywizacja życia gospodarczego.

Od kolejarzy i od klientów PKP zadamy maksimum wysiłku, dobrej woli i iniejalny!

Szczupły tabor kolejowy — wagonowy i parowozowy — musi być w 100 proc. wykorzystany!

Od tego zależy wyniki i tempo odbudowy Polski!

Świadczenia rzeczowe sprawa całego społeczeństwa

Zagadnienie wyżywienia kraju i zaspokojenia najkonieczniejszych potrzeb aprowizacyjnych ludności pracującej miast — wysuwa się w chwili obecnej na plan pierwszy i staje się przedmiotem największej troski sfer gospodarczych Polski.

Trudność rozwiązania tej palącej kwestii jest, niestety, skutkiem niewykonywania w należytych terminach, a przede wszystkim nie w przewidzianych normach świadczeń rzeczowych przez wieś polską.

Jak donosi prasa — dziś, w połowie stycznia, stan zdawania świadczeń rzeczowych przez chłopów wynosi około 50 proc. ustalonej normy. Jest to wynik mniej niż zadawalniający, który może fatalnie zaciężyć na naszym odradzającym się z takim trudem życiu gospodarczym.

Należy mieć na uwadze, że akcja świadczeń rzeczowych jest ściśle związana z odbudową kraju; zabezpieczenie wyżywienia dopomoże do intensywniejszej pracy w przemyśle,

do podniesienia wydajności pracy robotnika.

Wydajność ta nasili tempo w dziedzinie podniesienia stopy życiowej wsi, zaopatrzy rolnika w niezbędne artykuły pierwszej potrzeby, w narzędzia rolnicze, nawozy sztuczne i t. p.

Stąd wypływa wyraźna, powiedzmy, egoistyczna konieczność zrozumienia przez chłop polskiego jego obowiązku oddania części produktów rolnych na rzecz państwa.

A przede wszystkim jest to obowiązek obywatelski chłopów jako jednej z warstw produkujących w narodzie — w stosunku do drugiej warstwy równorzędnej — robotników i pracowników miast.

Praca samych tylko czynników urzędowych nie może być i nie jest wystarczająca.

W uświadomieniu naszych rolników winien wziąć udział każdy kto z charakteru swej pracy ma kontakt z ludnością wiejską, wreszcie każdy dla kogo dobro Ojczyzny

i ogółu nie jest czczym i pustym frazesem.

Nie może tu zabraknąć nikogo, bo sprawa świadczeń rzeczowych staje się musi troską całego społeczeństwa (Per.)

Radio donosi

Londyn. W kołach ONZ mówią się o rychłym przyznaniu niepodległości Transjordanii.

Paryż. We Francji daje się odczuwać brak żywności. Rezerwy aprowizacyjne stanowią 1/3 poprzednich zapasów, a zapas soli zmalał do połowy.

Sztokholm. Znani działacze żydowski Margolis i Ziegel udają się ze Sztokholmu do Polski dla zbadać pogłosek o prześladowaniu Żydów.

Londyn. Ambasador amerykański w Londynie Winant, został mianowany delegatem do Rady Gospodarczo-społecznej ONZ.

D Z I E Ń
OLSZTYNA

Dogodny kredyt dla rolników podstawa odbudowy gospodarki

Podziękowanie

Z okazji poświęcenia ekspozytury „Czytelnika” w Olsztynie, kierownik tego Oddziału złożył na ręce wojewody dr. Robla, jak również ks. kanclerza Kobyłeckiego po 500.— zł. na cele Pomocy Zimowej.

Za przekazane ofiary Wojew. Komitet Pomocy Zimowej w imieniu najbardziej potrzebujących składa tą drogą serdeczne podziękowanie.

Radio Olsztyn w dniu wyzwolenia

Jak nam komunikują — we wtorek dn. 22 stycznia, jako w rocznicę wyzwolenia naszego miasta, Rozgłośnia Polskiego Radia w Olsztynie nada w godzinach popołudniowych w ramach swego programu lokalnego, urozmaiconą audycję specjalną.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 18.30 doskonała komedia w 5 aktach Bernarda Shaw'a p.t. „Pigmalion”.

Kino „Polonia”

Film produkcji radzieckiej p.t. „Szalony Lotnik”.
Początek seansów o godz. 15, 17 i 19.

Kino „Mazur”

Film radziecki p.t. „Cztery serca”.
Początek seansów o godz. 15, 17 i 19.

Akcja kredytowa jest bardzo ważnym czynnikiem w zagospodarowaniu Warmii i Mazurów.

Oddział Państwowego Banku Rolnego w Olsztynie rozchodził za ostatnie 7 miesięcy 6 milj. zł. na pożyczki siewne, 3 milj. rolne, półtora milj. zł. hodowlane i 16 i pół milj. zł. na pożyczki z lokat skarbowych dla osadników. Kwoty te stanowią w sumie 27 milj. zł. rozprowadzonych dotychczas w województwie mazurskim.

Oreg nasz, w stosunku do innych dużych okręgów Ziemi Odzyskanych, w zdobywaniu kredytów dla rolników stoi na pierwszym miejscu.

Jakie rezultaty przyniosła akcja kredytowa w naszym okręgu? Czy rzeczywiście pomogła ona wydatnie w dziele zagospodarowania wsi? Czy zwiększył się dzięki niej stan pogłowia w Okręgu?

Jeżeli rolnik-gospodarz otrzymał 15 tys. zł., z tego 5 tys. zł. jako kredyt konsumpcyjny i 10 tys. zł. na inwestycje — to co w naszych warunkach ekonomicznych mógł on za te pieniądze kupić? Dobry koń lub krowa kosztuje wiele ponad maksymalną kwotę pożyczkową.

Wydaje się jasnym, że wszystkie kalkulacje, w zakresie udzielania rolnikom kredytów gotówkowych, zawadzą i nie można wysnuć z nich żadnych pozytywnych wniosków, któreby prowadziły do twierdzenia, że rzućnie nawet większych sum pieniężnych na wieś zagospodaruje tę ziemię.

Jak więc postąpić, aby pieniądze, tak ciężko zdobyte, były najbardziej produktywnie na wsi?

Mówi się ostatnio o cielnych szwedzkich jałówkach. Taka jałówka, z której w ciągu 2 lat będą już 2 krowy — kosztuje 25 tys. zł.

Czy zatem nie racjonalniej byłoby udzielać rolnikom kredytów towarowych w postaci np. cielnych jałówek? Jest to tylko przykład, który w towarowej akcji kredytowej można rozszerzyć na inne artykuły potrzebne produkcji rolnej, dając rolnikowi ziarno, nawozy sztuczne, narzędzia itp.

Produkcja na wsi jest obecnie tak kosztowna, że rolnik musi dostać równoważny kredyt, aby mógł egzystować. Koszt obróbki 1 ha ziemi ornej wynosi obecnie 1—2 tys. zł.

licząc bardzo skromnie. Według innych danych suma ta bywa znacznie wyższa.

Jest rzeczą jasną, że kredyt towarowy wyda o wiele większe rezultaty w zagospodarowaniu wsi, niż dotychczasowy kredyt gotówkowy.

Trzeba jednak zdawać sobie sprawę z trudności w przeprowadzaniu towarowej akcji kredytowej. Jedną z nich, bardzo poważną, to transport tych towarów. Należy jednak przypuszczać, że poprawiająca się stale na tym odcinku sytuacja pozwoli na realizację wielu zamierzeń i przedsięwzięć w zakresie udzielania rolnikom kredytów towarowych. (bies.)

Przemysł miejscowy stawia pierwsze kroki

W ubiegłym grudniu przybyła ekipa przedstawicieli Przemysłu Budowlanego Okręgu Warszawskiego, które zostały przekazane cegielnie z urzędziami: w Hlebergu, Salbken I, Salbken II, Gross-Bartung, w Grosspaster, w Wasiulkach, Beryhera i w Libenau.

Należy oczekiwać znacznego ożywienia w tej gałęzi przemysłu, gdyż Warszawskie Zjednoczenie Przemysłowo-Budowlane otrzymało potrzebny kredyt na uruchomienie wymienionych obiektów.

Jedyną cukrownią, jaką posiada okręg Mazurski, znajduje się w Rastenburgu. Jej zdolność przetwórcza wynosi 1000 ton buraków dziennie.

Niestety, brak buraków stoi na przeszkodzie jej uruchomieniu.

Należałoby dołożyć wszelkich starań, aby przynajmniej w przyszłym sezonie cukrownia w Rastenburgu została uruchomiona.

Lepszymi wynikami może wykazać się Zjednocz. Energetyczne Okręgu Mazurskiego, które uruchomiło dotąd następujące elektrownie: w Brauswalde (2300 kw.), w Pettelkau (2300 kw.), w Liebarku (100 kw.), w Luczanach (180 kw.), w Hwidzynie (1400 kw.) i w Alle (1000 kw.).

Obecnie elektrownia Brauswalde — Alle wytwarza energię elektryczną o mocy 3500 kw. i dostarcza miesięcznie 14.000 kw. energii elektrycznej dla miasta Olsztyna oraz 2000 kw. dla Ostródy i Morąga.

Zjednoczenie przystąpiło do odbudowy elektrowni ciepłej w Elblągu o sile 19.000 kw.

Zjednoczenie Przemysłu Włókienniczego przeprowadza remont rozszarni i konopi w Szczytnie. — Rozszarnia posiada dostateczne zapasy surowca, nadającego się do przeróbki.

Jak pracuje P.U.R. w Olsztynie Zagadnienia osiedlencze i repatriacyjne w okr. Mazurskim

Dziś, gdy akcja repatriacyjna i osiedlencza na naszych ziemiach ulega coraz większemu nasileniu, a z nastaniem wiosny sygnalizowane jest przybycie wielkich rzesz przesiedle-

ców i repatriantów — zainteresowanie ogółu zwrócone jest na prace Państwowego Urzędu Repatriacyjnego.

Odwiedzamy Dyрекcję PUR na Okręg Mazurski i uzyskujemy szereg ciekawych, a wyczerpujących informacji o stanie prac i zamierzeniach tej instytucji.

Obecnie uwaga PUR'u w Olsztynie jest skoncentrowana na rozwiązaniu problemów osiedlenczych. Nie byłoby to zagadnienia trudne do załatwienia, gdyby PUR miał przede wszystkim sprzyjające warunki transportowe. Istnieją bowiem w naszym Okręgu punkty oddalone od Olsztyna i pozbawione niemal zupełnie komunikacji jak np. Węgobork, Ządzbork, Mikołajki, Orzysz, Pisz i Biała. Samochody ciężarowe, którymi dysponuje PUR — przed ich przejęciem przez tę instytucję zrobiły już ciężką „karierę” wojenną — i każdy z nich ma poza sobą dziesiątki tysięcy klm. przebytych dróg. Jeśli dołączymy do tego brak odpowiedniej ilości materiałów pędnych — stwierdzimy, że trudności PUR'u są znaczne.

Przez punkty etapowe przechodzą obecnie setki ludzi dziennie — w tej chwili prócz repatriantów z Litewskiej SSR i Białoruskiej SSR na punktach spotykamy mnóstwo demobilizowanych żołnierzy, oczekujących powrotu swych bliskich lub poszukujących rodzin.

Akcja repatriacyjna niewątpliwie się zwiększy już w najbliższym czasie, jak również i akcja osiedlencza. Do prowadzenia tej ostatniej brakuje pewnej ilości sił fachowych, obznajmionych z gospodarką rolną, by kierować placówkami osiedlenczymi PUR w terenie.

W związku ze sprawą osiedlenczą za niezbędne należy uważać — przeprowadzenie wśród osiedleńców — systematycznej akcji uświadamiającej o ludności mazurskiej, jako dużym odłamie narodu polskiego. Dopomóż to niewątpliwie do utrwalenia harmonijnego współżycia ludności miejscowej, z osiedleńcami z innych dzielnic kraju.

Dla ulepszenia warunków bezpieczeństwa osiedleńców — należałoby stworzyć z nich samych straż bezpieczeństwa w poszczególnych wsiach i wyposażać ją w broń; będzie to znacznym odciążeniem w ciężkiej pracy organów Milicji Obywatelskiej.

Pomimo jednak tych bolączek pracownicy Dyrekcji PUR Okręgu Mazurskiego są pewni, że przy wspólnym wysiłku wszystkich zainteresowanych czynników trudności zostaną pokonane i zagadnienie o znaczeniu ogólnopanstwowym jakimi są sprawy osiedlencze i repatriacyjne zostaną na naszym terenie rozwiązane w sposób jaknajwłaściwszy i zgodny z wytkniętymi planami pracy.

J. W.

Liebark przyjmuje osadników

Liebark cierpi na brak ludzi. Zaludnienie miast wynosi zaledwie 5 tys. osób. W powiecie w/g dokładnych informacji można osadzić w okresie zimowym około 10 tys. osób, a pozostałe 15 tys. na wiosnę i w ciągu lata.

Tymczasem na teren powiatu ma przybyć około 2 tys. przesiedleńców, co jest liczbą nie zadawalającą.

Należałoby akcji osiedlenczej przyjąć z daleko idącą pomocą, a nie ograniczać ją jedynie do pewnej nikomej liczby wybranych.

„Wiadomości Mazurskie”

sa Twoim przyjacielem i doradcą — współpracuj z nimi, nadsyłając informacje, uwagi i spostrzeżenia

Migawki

Lekko i zdrowo

— Tu wybrać, przebrać, wszelkie ciuchy, barachło!

— Może tani spencerek se pani za-funduje? Choć dziurawy, ale mocny i tani panusiul!

— Co się pan tak pchasz? Widzicie go, nie zdąży, psiakrew!

— Do ciastek, do ciastek wyborowych, cukiernicznych, za jedne dwa-dzieście złotych!

— Ile pan za to ceni?

— Nie dużo, pięć kawalków.

— Coś pan! — na frajerkę-ś pan trafił? Półtora nie warte.

— Obrączki, obrączki!

Pchany ciekawością i tłumem — stanęłam wobec faktu dokonanego: — ani w te, ani wewte. Ośrodkiem zainteresowania był jakiś obdartus. Co chwila miętało w powietrzu coś różowego. Ponieważ lubię kolory pastelowe, czekałam z nadzieją.

— Masz pan jeszcze te majtki?

— Panoczku, a dla mnie nie znalazłoby się?

— Bierz pan, mówię bo już i nie wiele mam, zachwalał z cmokaniem handlarz wytwornej bielizny damskiej.

— Jak same chłopcy wzmiankowany towar wykupią, to codla nas zostanie? niepokoiły się kobiety.

— Nie bójta się baby — mam jeszcze! — uspakajał obdartus.

Gdy tłum zainteresowanych osłabł w zapędach konfekcyjnych i rozproszył się po targowisku, zagadnałem od niechcenia: —

— Nie masz pan jeszcze?

— Co? I pan, panie młodszy, chciałeś narzeczonyj sprezentować się tak zwane poddesusy, czyli aliganckie konfekcyjne damskie bieliz-

Sport i wychowanie fizyczne

Boks — sztuka samoobrony

Sport pięściarski jest tak stary, jak stare są starogreckie wazy, na których widzimy sylwetki młodych ludzi walczących z sobą według dzisiejszych, zdało by się, przepisów i reguł.

Homer już bowiem, ślepy piewca Hellady, opowiada o zawodach pięściarskich, urządzonych przez Achillea, a te same wazy, posążki greckie świadczą nie tylko o tym, że pięściarstwo było znane już w starożytności, ale nawet nie obce były greckim mistrzom pięści powszechnie dziś używane piłki treningowe, worki z piaskiem itp. utensylia bokserskie.

Pięściarstwo jest obok piłki nożnej

ne dolne? Masz pan racje. Nie ma korzyści bez starań.

Przypadłem widocznie do gustu kontrahentowi, bo zdjął z szyi osiędzie, różowe — widocznie najdłuższe i najwęższe, skoro uczynił z nich szalik — i bez wahania wręczył mi je z triumsem.

Wzbudzać musiałem szczególnie zaufanie handlarza, bo z kieszeni spodni wyjął drugi różowy przedmiot i oświadczył:

— Mogę to tylko razem sprzedać. Ten popierśnik czyli biusthalter też się panu przyda. Aligancki jest, a zawsze przyjemniej z przyzwoitymi rzeczami mieć do czynienia — zakończył mówca.

I tak zamiast ożenku, szykuje mi się wyprawa — dobrze, że damska, a nie dziecinna.

Stasio Bies.

jednym z najpopularniejszych i najbardziej efektownych widowiskowo sportów.

Właśnie, jako sport z czysto amatorskiego punktu widzenia, boks jest niezrównanym ćwiczeniem fizycznym i błędem jest twierdzenie, że uprawianie pięściarstwa działa ujemnie na organizm człowieka a zwłaszcza młodzieży.

Jak każdy sport, tak i boks wymaga pewnego przygotowania, a uprawiany stopniowo i z umiarem poznaje nas z tajemnicą samoobrony, dając nie tylko zadowolenie ale i pożyteczną pewność siebie.

Boks jest wspaniałym środkiem harmonijnego rozwoju wszystkich mięśni. Szybkość i zwinność ruchów, zimna krew i odwaga, inicjatywa i błyskawiczna decyzja — wzmagają samo zaufanie, systematyczna zaprawa podnosi naszą zdolność fizyczną, walka z przeciwnikiem na ringu wyrabia hart ducha i siłę woli.

Tak rozumiany boks jest sportem i szlachetną sztuką samoobrony. (G)

Reprezentacja pięściarska Polski wyjechała do Pragi w składzie nast.:

HARCERZE!

Komenda Warmijsko-Mazurskiej Chorągwi Harcerzy w Olsztynie zarządza zbiórki wszystkich druhów zorganizowanych i niezorganizowanych na dzień 20 stycznia b. r. (niedziela) na godz 11-tą w Olsztynie przed pomnikiem plebiscytowym ul. Al. Wojska Polskiego. Obecność obowiązkowa! (80) Czuwaj!

Czarnecki (Łódź), Józwiak (Bydgoszcz), Czortek (Warszawa), Kowalski (Łódź), Koziółek (Poznań), Grądkowski (Śląsk), Pisarski (Łódź), Szymura (Poznań).

OGŁOSZENIA DROBNE

UNIEWAZNIAM zagubioną na terenie województwa olsztyńskiego kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Włocławku, dowód osobisty i świadectwo szkolne, na nazwisko Dronow Józef.

POSZUKUJE ojca Kazimierza Szuszkiewicza, urodzonego 14.1.1908 r. w Nowej Wilejce. (zawód cieśla). Ostatnio przebywał w Ascheberg. Wszelkie wiadomości proszę kierować: Szuszkiewicz Ryszard, Bartoszyce ul. Flisaków Nr. 9. (81)

Stosownie do zarządzenia Rady Ministrów (Dziennik Świadczeń Rzeczowych Nr. 24 z dn. 28. 11. 45 r. pozycja 73) żelastwo, żelastwo użytkowe, złom metalu, znajdujące się w posiadaniu przedsiębiorstw państwowych, lub pozostających pod zarządem państwowym, jak również osób prawnych i fizycznych w Województwie Mazurskim, muszą być zgłoszone i zaferowane do dnia 1-go lutego 1946 roku pod rygorem konfiskaty do

OKRĘGOWEJ ZBIORNIKI ZŁOMU
ODPAWKOW NA OKRĘG MAZURSKI
W OLSZTYNIE
ul. Golebia 1.

Materiały w. w. powstałe po dn. 1 lutego 1946 r. należy zgłaszać do dnia 15-go każdego miesiąca. (63-1)

Z sali teatralnej

„Pigmalion“
Komedia w 5-ciu aktach B. Shaw'a

Niedarmo nazywają Bernarda Shawa „starym kpiarzem“. Ten genialny starzec, który w bieżącym roku kończy 90 lat i mimo to nie przerywa czynnej pracy, w całej swej twórczości kpi ze wszystkich i ze wszystkiego,

Jednakowo dostaje się zmuszałej arystokracji angielskiej i purytańskiemu mieszczaństwu i zdeklarowanym nędzarzom i nawet rzecznikom postępu i walki o nowego człowieka.

Ale nie jest to kpina jałowa, puste i bezcelowe szyderstwo wiecznego malkontenta i hipochondryka. Ostra, nielitościwa satyra i często cyniczna ironia, chłoszcząca okrutnie i rozmiłowana w paradoksach krytyką — mają budzić skostniałe w szablonach mózgi, wyostrzać znieczulone sumienia.

Widz, czy czytelnik Shawa nie znajdzie u niego spokoju. Kopalnie problemów, sterty aforyzmów i uwag, często sprzecznych ze sobą, ale zaw-

sze uderzających swą trafnością, pasjonują, śmieszają, drażnią, denerwują lecz, przede wszystkim każą myśleć.

«Pigmalion» nie jest od tej prawdy wyjątkiem.

Profesor Higgins, znakomity znawca dialektów angielskich, podejmuje się niezwyklego zadania. Niby mityczny Pigmalion, rzeźbiący z kości słoniowej Galatę, powołaną później przez Afrodytę do życia, rzeźbi, w ciągu 6 miesięcy z prostej kwiaciarki wytworną damę, która nawet na dworze króla angielskiego uchodzić będzie za prawdziwą arystokratkę.

Już w takim postawieniu problemu tkwi kapitalna kpina z urojonej wyższości przodujących klas społecznych, którą można osiągnąć sześcioma miesiącami edukacji wymowy i dobrych manier.

Ale Shaw idzie jeszcze dalej. Pokazuje nam cały przebieg naukowego eksperymentu i unaocznia od

podszewki całą mechanikę obowiązującej moralności. Widzimy z detalami to, z czym się stykamy i co aprobujemy w codziennym życiu, a co prześwietlane genialną ironią Shawa budzi w nas sprzeciw, nieledwie oburzenie.

Jak często w imię nauki, kultury, społeczeństwa, a w gruncie rzeczy dla własnych egoistycznych interesów depcze się brutalnie godność drugiego człowieka, pomija i poniewiera jego myśli i uczucia, jak to czyni profesor w stosunku do kwiaciarki.

Na scenie widzimy i uznajemy wyższość moralną nędznej kwiaciarki Doolittle, która uczy nie tylko profesora Higginsa, ale i nas rzeczywistej prawdy o człowieku. Ten człowiek wymaga przebudowy, zarówno u szczytu, jak i na nizinach, albowiem wszędzie znieprawia go obłudna i z gruntu fałszywa moralność kapitalistycznego społeczeństwa, oparta na ubóstwie pieniądza i pogardzie pracy.

W genialnym, jakże trafnym i ostrym skrócie ukazuje nam to Shaw w osobie śmieciarza, starego Doolittle'a, który, obdarzony niespodziewanie fortuną, aczkolwiek przeciwnik pie-

niądza i renty, nie ma siły jej odwrzucić. Jeszcze jedna ofiara burżuazyjnej mentalności, którą wykorzystał się jedynie wraz z podłożem, na którym wyrosła.

Wyczerpać całą problematykę «Pigmaliona» niesposób w krótkiej, do-raznej recenzji. Trzeba to zobaczyć, usłyszeć i przeżyć. Zwłaszcza, że widowisko w sprawnej reżyserii Stanisława Miłskiego, starannej oprawie scenicznej Wiesława Makojnika i doskonałym wykonaniu zespołu — dostarcza nie tylko głębokich refleksyj, ale i rzetelnych wzruszeń estetycznych.

Publiczność nie tylko myśli, ale i bawi się wybornie, reagując żywo na wydarzenia na scenie. Każde pojawienie się śmieciarza Doolittle'a w mistrzowskiej interpretacji Jana Kurzakowicza wywołuje na widowni salwy śmiechu i burzę oklasków.

Świetny jest profesor Higgins w wykonaniu Wł. Surzyńskiego i kwiaciarka Eliża, zagrana przez Hannę Skarżankę, która budzi uznanie szeroką skalą swego talentu: od rozbrykanej, prymitywnej wesołości do głębokiego, dramatycznego liryzmu.

Reszta wykonawców również dobra. J. S.

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. sw. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Społem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. (Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.